

SkoIplan

för

Malmö

2004-04-01

A. Planens syfte

”I alla kommuner skall det finnas en av kommunfullmäktige antagen skolplan som visar hur kommunens skolväsende skall gestaltas och utvecklas...” (Skollagen 2 kap. 8§).

Skolplanen är Malmö stads styrdokument för all pedagogisk verksamhet från förskolan till och med kommunala vuxenutbildningen. Den pedagogiska verksamheten utgår från en mängd mål, allt ifrån övergripande läroplansmål till mål för specifika ämnen eller kurser. Till detta kommer kommunala mål på olika nivåer.

Förutom den direkt till skolverksamheten riktade skolplanen finns ett dokument som beskriver skolans hela styrning, inklusive skolplanen och de prioriterade områdena, på ett mer övergripande och förenklat sätt. Detta dokument finns översatt till de vanligast förekommande modersmålen.

I en situation där målfloran är omfattande är det angeläget att prioriteringar görs. Med utgångspunkt i den statliga styrningen formulerar denna skolplan ett antal prioriterade områden, som **ska** uppmärksammas i samtliga skolformer och på samtliga nivåer. **Hur** dessa prioriterade områden tillämpas avgör respektive enhet och/eller nivå.

Prioriteringarna ger uttryck för den politiska synen på utvecklingsområden av särskild vikt för att skolväsendet i Malmö stad skall uppnå de nationella målen. Prioriteringarna anger inriktningen för och konkretiserar den pedagogiska verksamheten med tydliga inriktnings- och effektmål.

Skolplanen berör alla

Att utveckla skolväsendet i Malmö stad är en angelägenhet för alla som är delaktiga i den pedagogiska verksamheten i staden, såväl ledning som lärare, elever och vårdnadshavare.

Ledning och styrning av all pedagogisk verksamhet i Malmö stad utgår från de statliga styrdokumenterna. Ansvariga för utvecklingsarbetet skall vid varje utvecklingsinsats utgå från den politiska visionen samt inriktningsmål och effektmål i denna skolplan.

Det är viktigt att de olika nationella styrdokumenterna och andra kommunala planer, program och strategiers olika beröringspunkter sammanvägs, se förteckning i bilaga, så att såväl nationella som kommunala och lokala mål för den pedagogiska verksamheten uppfylls. Skolplanen hänvisar också till fördjupning i andra kommunala styrdokument m.m., se bilaga, för att den pedagogiska verksamheten skall utvecklas efter de intentioner som finns formulerade för Malmö stad som helhet.

När nya planer, program och strategier, som berör den pedagogiska verksamheten, skall tas fram inom Malmö stad är det viktigt att utgå från den målbeskrivning som finns i olika läroplaner och denna skolplan.

Skolplanens innehåll

Skolplanen har följande innehåll

- reglering av verksamheten
- vision för verksamheten
- verksamheten i Malmö stad
- de prioriterade områdena: *språkutveckling, trygghet, säkerhet och hälsa, demokrati och inflytande samt interkulturellt arbete*
- kvalitetsarbete.

Förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och träningskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning inkl sårvox benämns i skolplanen som *pedagogisk verksamhet*. Barn, ungdomar och vuxna som erbjuds pedagogisk verksamhet benämns i skolplanen som elever. All pedagogisk personal benämns i skolplanen som *lärare*.

B. Reglering av verksamheten

Den pedagogiska verksamheten regleras med ett flertal olika styrdokument formulerade på olika nivåer: statlig, kommunal och lokal nivå.

Grundläggande värden

All offentlig verksamhet skall bedrivas med utgångspunkt i de grundläggande värdena *demokrati*, *rättssäkerhet*, *effektivitet* och *god tjänstemannaetik*. Dessa värden utgör alltså grunden för den gemensamma, svenska förvaltningskulturen och måste värnas för att det över huvud taget skall vara möjligt att tala om god kvalitet.

Demokrati innebär att förvaltningen skall följa de intentioner och beslut som i demokratisk ordning fattats av regering, riksdag, kommunstyrelse och kommunfullmäktige, samt präglas av delaktighet, insyn och öppenhet.

Rättssäkerhet skapas genom att lagregler och rättsnormer tolkas och tillämpas på ett korrekt sätt, främst genom att följa lagtext, förarbeten och praxis samt tillämpningsanvisningar och allmänna råd. Rättssäkerheten kräver dessutom ett skydd av vårt samhälles grundläggande rättsprinciper.

Effektivitet avser att förvaltningen skall åstadkomma avsedda resultat och

uppnå de mål som fastställts och att detta skall ske kostnadseffektivt.

Tjänstemannaetiken finns i Malmö stad formulerad i vår gemensamma värdegrund: "Hög kompetens, arbetsglädje och serviceanda ska tillsammans med respekt, lyhördhet och en positiv människosyn känneteckna och prägla vårt arbete och våra relationer."

Det kommunala ansvaret innebär att samtliga nämnda perspektiv skall integreras i den pedagogiska verksamheten.

Staten

Riksdag och regering fastställer de övergripande målen för den pedagogiska verksamheten och har ett övergripande ansvar för att utbildningen är *likvärdig* i hela landet samt att den pedagogiska verksamheten för barn och ungdomar upp till 18 år genomförs i enlighet med Förenta nationernas konvention om barns rättigheter. Kommunens ansvar framgår av skollagen och läroplanerna.

Den statliga styrningen i skolan skiljer sig från andra kärnverksamheter genom att:

- *rektor har ett direkt, uttalat, ansvar för att målen uppfylls och att verksamheten utvecklas*
- *vara särskilt detaljerad och tydlig i målformuleringar*
- *ha ett fastställt regelverk för uppföljning, utvärdering och kvalitetsredovisning*

Skolverkets uppdrag är kvalitetskontroll genom uppföljning, utvärdering, tillsyn och kvalitetsgranskning. Myndigheten har också ett samlat ansvar för handikappfrågor inom verksamhetsområdet. En annan viktig uppgift är att kontinuerligt se över kursplaner och betygskriterier. Myndigheten prövar även ärenden om fristående skolor på grundskole- och gymnasienivå.

Inom Myndigheten för skolutveckling samlar staten kraft och resurser för att inspirera och stödja utveckling inom Sveriges förskolor, skolor och kommuner.

Kommunen

Skolplanen är det viktigaste kommunala politiska styrdokumentet för den pedagogiska verksamheten. Kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret för att skolan i Malmö stad genomförs i enlighet med lagar och förordningar. Kommunfullmäktige fastställer den kommunala skolplanen och i budgetprocessen de särskilt prioriterade målen för den pedagogiska verksamheten. Kommunstyrelsen följer upp och utvärderar målen i skolplanen.

Stadsdelsfullmäktige/Nämnden

Stadsdelsfullmäktige och utbildningsnämnden ansvarar för att formulera lokalt anpassade mål inom ansvarsområdet. Detta sker med utgångspunkt i de statliga

och kommuncentrala målbeskrivningarna. Stadsdelsfullmäktige ansvarar för förskoleverksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och träningskola samt fritidshem inom sitt geografiska område. Utbildningsnämnden ansvarar för gymnasieskola, gymnasiesärskola samt vuxenutbildning. Det åvilar nämnderna att kontinuerligt följa upp och utvärdera målen.

Skolan

Varje rektorsområde/verksamhetsområde ansvarar för att fastställa lokala arbetsplaner i vilka det skall framgå hur man avser att arbeta för att verksamheten skall ge alla elever de bästa förutsättningar för att nå målen i de statliga styrdokumenten och i de kommunala målen på olika nivåer. Den pedagogiska verksamheten ska i den lokala arbetsplanen beskriva hur verksamheten ska genomföras, så att målen uppnås. Det åvilar rektor att kontinuerligt följa upp de statliga, kommunala och lokala målen.

C. Vision för verksamheten

”Du har ett språk.

Gå in i det på fullt allvar,

se dig omkring och dörr efter dörr öppnar sig.”

Stig Sjödin

Framtidens Malmö formas i den pedagogiska verksamheten. Skolan är den främsta arenan för möten och gränsöverskridanden, ett rum för elevernas personliga växande och den plats där delaktighet grundlägger det demokratiska tänkandet. Den skolpolitik vi väljer att föra idag avgör också om målet om full sysselsättning kommer att nås och om vår konkurrenskraft i förhållande till andra regioner kommer att bestå.

Språkutveckling är nyckelordet för Malmö stads skolpolitik. Det svenska språket intar en särställning då det är grunden för lärande och kommunikation. Modersmålets betydelse för inlärningsprocessen, för elevernas integritet och självförståelse men också som en kompetens i egen rätt, kan emellertid inte nog betonas. Undervisning i och på modersmålet ska därför vara en bärande del av skolans arbete.

Vår uppgift är att skapa en pedagogisk verksamhet för alla, anpassad efter elevernas olika behov. Därför fokuserar vi på elevernas möjligheter men inser att lika möjligheter kräver olika resurser. Varken ekonomi, etniska faktorer eller familjens studietradition får påverka elevernas kunskapsförväntningar eller studieresultat. I Malmö pedagogiska verksamhet ska de nationella målen stå i centrum, men eleverna måste kunna nå dessa mål på olika sätt utifrån sina unika förutsättningar. Tidiga insatser ska göras för elever med behov av olika former av stöd. Skolan ska ta ansvar för att lärandet sker inom ramen för den samlade skoldagen.

Den pedagogiska verksamheten ska upplevas som en helhet, men inte en sluten värld. Vi ser förskola, grundskola, särskola, fritidshem, gymnasieskola och vuxenutbildning som delar i det livslånga lärandet. Övergångarna mellan de olika skolformerna ska genom att vara smidiga och flexibla spegla denna syn. Genom samverkan skolor emellan och med arbetsliv, föreningsliv och högskola tillförs elever och personal inspiration och elevernas framtida valmöjligheter synliggörs. Det är också viktigt att skolan har öppna kanaler till närområdet så att den kan utgöra en naturlig mötesplats för olika grupper av människor.

Förskolan lägger en viktig grund för senare lärande. Målet är att den ska vara till för alla barn. Mindre barngrupper samt engagerad och välutbildad personal som har tid att se till varje barns unika behov är förutsättningar för att alla barn ska kunna lära och leka tryggt.

Skolan är en arbetsplats för alla som vistas i den. För att skapa arbetsro och möjliggöra kreativitet och utveckling krävs delaktighet i form av reellt elev- och föräldrainflytande, men också tydliga normer och regler syftande till jämställdhet, trygghet, hänsyn och respekt.

Malmös pedagogiska verksamhet ska vara en lärande organisation med utmaningar för alla – elever såväl som personal och skolläda-re. Inom ramen för "Mångfaldens skola" satsar vi tillsammans med Malmö högskola, Lärarutbildningen på forskning och utveckling av nya pedagogiska verktyg.

D. Verksamheten i Malmö stad

Elever har idag helt olika förutsättningar för att möta förskolans och skolans arbets- och lärmiljöer. Skolan i Malmö präglas av mångfald och interkulturell samverkan.

Verksamhetens ansvarsområden

10 stadsdelsfullmäktige, med befolkningsansvar för bland annat elever 1–16 år, samt utbildningsnämnden, med ansvar för elever 17–20 år, ansvarar såsom skolstyrelser för den pedagogiska verksamheten.

Verksamhetens innehåll

Förskolan, för barn 1–5 år, är grunden för det livslånga lärandet. Social fostran och det pedagogiska lustfyllda lärandet bildar en helhet i förskolan. Lek samt utveckling av elevernas motorik och språk utgör grunden för individens kreativa utveckling.

I Malmö finns förskolor med många olika profiler och pedagogisk inriktning såsom språk, musik och levande verkstad. Det finns uteförskolor, förskolor för barn med allergi, för barn med särskilda språkproblem och för barn med autism.

Familjedaghem, för barn 1–12 år, utgör en del i barnomsorgen (förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg) men är inte underställd läroplanen.

Förskoleklassen, för sexåringar, är bryggan mellan förskolan och obligatoriska skolan. Förskolans pedagogik med mer lek, skapande och utforskande arbetssätt präglar verksamheten. Förskoleklassen är integrerad i obligatoriska skolan och samma rektor leder verksamheten.

Obligatoriska skolan består av grundskolan, grundsärskolan och träningsskolan för elever 7–16 år. Grundsärskolan och träningsskolan tar emot elever som på grund av utvecklingsstörning inte kan uppnå grundskolans mål. Grundsärskolan/träningsskolan leds av samma rektor som den grundskola där sarskolan är fysiskt integrerad. Olika grad av verksamhetsintegration förekommer.

Obligatoriska skolan främjar, med förskolan och förskoleklassen som grund, det fortsatta lärande där eleven stimuleras och ges verktyg till att inhämta kunskaper. Även obligatoriska skolans verksamhet präglas av skapande och utforskande arbetssätt. Eleverna ges en bred grund för fortsatta studier i gymnasieskolan.

I Malmö finns några få skolor med kommunövergripande profil, med hela kommunen som upptagningsområde; Svenska Balettskolan, musikklasser år 4–8,

en internationell skola med engelska som undervisningsspråk och en allergisane-
rad skola.

Fritidshemmet kompletterar förskoleklassen och obligatoriska skolan för de barn
som har behov av tid utöver tiden i skolan. Fritidshemmets pedagogiska verksam-
het kompletterar grundskolan och har samma rektor. Fritidshemmet fungerar som
ett komplement till undervisningen och stimulerar till elevens sociala fostran.

Gymnasieskolan ger, med den obligatoriska skolan som grund, elever 16–20 år för-
djupande kunskaper som förberedelse för yrkesverksamhet och/eller studier vid
universitet och högskolor, samt som förberedelse för vuxenlivet. I Malmö bedrivs
undervisning inom samtliga nationella program och en stor mängd specialutfor-
made program. På det särskilda introduktionsprogrammet (IVIK) samt på indivi-
duellt program studerar elever som saknar behörighet till de nationella pro-
grammen. Gymnasiesärskolan är organiserad som en egen skola med egen rektor.
En del gymnasiesärskoleelever finns också integrerade i andra gymnasieskolor.

Vuxenutbildningen står öppen för alla vuxna invånare i Malmö, från och med det år
de fyller 20. Med individens befintliga kunskaper och livserfarenheter som ut-
gångspunkt, ger vuxenutbildningen förutsättningar för ett lärande med sikte på
högre studier, yrkesverksamhet och personlig utveckling. Vuxenutbildningen är
särskilt viktig för de grupper som saknar grundskolekompetens och/eller gymna-
siekompetens. Genom validering dokumenteras kompetens som inhämtats utan-
för det svenska utbildningssystemet.

E. De prioriterade områdena

Skolans främsta uppgift är att förmedla bestående kunskaper och färdigheter.

De prioriterade områdena syftar till att alla elever bereds möjlighet att nå målen för respektive skolform. Andelen elever som är behöriga till nästa nivå i skolväsendet ska successivt öka så att den genomsnittliga nivån för Malmö uppnår riksgenomsnittet.

Flera utvärderingar av skolan i Malmö stad pekar ut nedan beskrivna områden som särskilt viktiga att utveckla för att alla elever skall beredas möjlighet att nå målen inom respektive skolform.

En pedagogisk verksamhet för alla betonar såväl det individuella perspektivet som gruppens perspektiv. Eleverna skall känna att de ges möjlighet att utvecklas i sin egen takt och i grupp. Samarbete mellan de olika skolformerna ger eleverna optimala möjligheter att gå vidare i skolsystemet. Gemensamma konferenser ska kontinuerligt äga rum för att utveckla en gemensam syn vad gäller t ex kunskapsutveckling och bedömningsgrunder samt de prioriterade områdena.

I skolplanen uttrycker de prioriterade områdena vilken inriktning den pedagogiska verksamheten skall ha för att eleverna skall utvecklas mot såväl kunskapsmålen som mot den kommunikativa och sociala kompetensen. Inriktningsmålen anger den långsiktiga inriktningen, medan effektmålen är tidssatta och mätbara. Dessa mål motsvarar läroplanens strävansmål och uppnåendemål. Skolplanen innehåller inga operativa mål, dessa är nämndernas och enheternas ansvar att formulera.

Språkutveckling

Andelen elever som når målen i svenska/svenska som andraspråk och modermål skall öka.

All forskning pekar på språkets betydelse för alla elevers positiva utveckling av tänkandet, lärandet och identiteten. Allt pedagogiskt arbete skall genomsyras av en språklig medvetenhet, vilket innebär att alla lärare har ansvar för att stimulera elevernas språkutveckling. Lek/rörelse och olika kulturella uttrycksformer kan ytterligare förstärka inläringen.

God läsförmåga är grundläggande för elevernas förmåga att tillgodogöra sig texterna i de olika former av läroböcker och andra texter som förekommer i skolan. Alla lärare, oavsett skolform, ska beakta läsförmågan då de planerar sin undervisning.

Syftet med svenska som andraspråks- och modersmålsundervisning är att ele-

ven ska nå en aktiv tvåspråkighet. Svenska som andraspråk ger samma språkliga färdigheter som ämnet svenska. Utvärderingar pekar på betydelsen av undervisning i svenska som andraspråk för de elever som har behov av detta. På samma sätt som ämnet svenska ger svenska som andraspråk full behörighet till gymnasie- respektive högskolestudier.

I Malmö prioriteras

Inriktningsmål	Effekt mål	Uppföljning
Elevernas språkutveckling ska stå i centrum i alla skolformer.	Alla lärare ska arbeta med elevernas språkutveckling.	Kvalitetsredovisning Attitydundersökning Kvalitativa instrument
Läsningens betydelse för språkutveckling och personlig utveckling ska uppmärksammas.	Alla elever ska ha tillgång till ett skolbibliotek och kunna besöka ett folkbibliotek.	Kvalitetsredovisning Data/Nyckeltal
Elever med utländsk bakgrund ska ha goda möjligheter att utveckla aktiv tvåspråkighet.	Elever ska erbjudas undervisning/träning i sitt modersmål (handledning och språkval) och svenska som andraspråk.	Kvalitetsredovisning Data/Nyckeltal Attitydundersökning

Trygghet, säkerhet och hälsa

Fler elever skall uppleva skolans miljö som stimulerande, trygg och säker, fri från trakasserier eller kränkande behandling.

För att alla elever skall beredas möjlighet att uppnå målen för de olika skolformerna måste skolan vara en trygg och säker miljö för såväl elever, vårdnadshavare som personal. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten och ska omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön.

En trygg och säker miljö förutsätter en respektfull samvaro mellan människor och ett tydligt ansvarstagande från alla som är en del av den pedagogiska verksamheten. Tydliga och klara normer och regler för umgänget på våra utbildningsenheter är ett stöd för detta. Skolan har ett ansvar för att ge eleverna en god självkänsla och en bra självbild så att de ges förutsättningar att utveckla en respektfull inställning till sin omgivning. I arbetet med att förankra och stärka samhällets grundläggande demokratiska värderingar hos eleverna intar kampen mot främlingsfientlighet och rasism en viktig plats. I skolan ges stora möjligheter att bearbeta rädsla och misstänksamhet och istället erbjuda gemenskap och samförstånd. Ett medvetet arbete krävs för att minska anonymiteten och därmed stärka elever-

nas upplevda trygghet. En viktig del i detta är skapandet av mindre skolenheter.

Den pedagogiska verksamheten har ett särskilt ansvar att motverka destruktiva beteenden. Malmö skolor arbetar mycket aktivt mot mobbning. Detta arbete samt arbetet mot olika former av kränkande behandling måste ständigt förnyas.

Hälsofrämjande arbete, med fokus på hela människan, måste bedrivas aktivt. Lek/rörelse och idrott är viktiga delar av skolans verksamhet och ska ingå naturligt i den dagliga verksamheten.

I Malmö prioriteras

Inriktningsmål	Effektmål	Uppföljning
Skolans miljö ska vara trygg och säker för såväl elever som personal.	All personal och alla elever ska veta hur man verkställer upprättade handlingsplaner för arbetsmiljöarbetet och för arbetet mot mobbning, hot och våld.	Kvalitetsredovisning Attitydundersökning
	All personal och alla elever ska uppleva att det känns bra att gå till skolan.	Kvalitetsredovisning Attitydundersökning
Skolans miljö ska främja fysisk och psykosocial utveckling för såväl elever som personal.	Samverkan med individ- och familjeomsorgen och preventionscentrum ska öka.	Kvalitetsredovisning Attitydundersökning

Demokrati och inflytande

Fler elever skall uppleva inflytande och delaktighet i det dagliga arbetet i skolan.

Arbetet med demokrati och inflytande är en uppgift för all pedagogisk verksamhet i Malmö. Det är en avgörande faktor för elevernas studieframgång. Motivation och arbetslust ökar i en situation där individen känner sig medskapande och delaktig. Överallt där det fattas viktiga beslut och/eller förs relevanta diskussioner ska elever ges möjlighet till reellt inflytande.

Den målstyrda skolan kräver att lärare, enskilt, tillsammans och för elever och vårdnadshavare, synliggör, förklarar och reflekterar över sin undervisning. För att eleverna ytterligare skall stimuleras till aktiv inläring måste de få reella möjligheter att påverka arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Elevernas möjligheter att påverka läroprocessen är det viktigaste instrumentet för att få en demokratisk skola. En viktig pedagogisk uppgift är att tydliggöra att demokrati

innebär att den enskilde inte bara har rättigheter utan även skyldigheter i en fråga där det råder handlingsfrihet.

Skolorna ska årligen genomföra kommungemensamma elevvärderingar. Attitydundersökningar som belyser elevernas samlade syn på skolans verksamhet och miljö (såväl fysisk som psykosocial) ska genomföras regelbundet.

I Malmö prioriteras

Inriktningsmål	Effektmål	Uppföljning
Eleverna ska under sin skoltid kunna ta allt större ansvar för sin inläring.	Alla elever ska känna till kunskapsmålen.	Kvalitetsredovisning Attitydundersökning
Det ska vara roligt och stimulerande att delta i alla Malmös pedagogiska verksamheter.	Andelen nöjda elever ska öka.	Kvalitetsredovisning Attitydundersökning
Elevers och föräldrars inflytande ska stärkas.	Andelen elever och föräldrar som upplever delaktighet i skolan ska öka.	Kvalitetsredovisning Attitydundersökning
	Andelen elever som deltar i elevråd/styrelser eller skyddsombudsverksamhet ska öka.	Kvalitetsredovisning Data/Nyckeltal Attitydundersökning

Interkulturellt arbete

Fler elever skall uppleva att mångfalden, ur olika perspektiv, ses som en tillgång i skolan.

De senaste decennierna har det svenska samhället i allmänhet och Malmö stad i synnerhet genomgått en snabb och omvälvande förändring. Många människor har flyttat ut och många människor har flyttat in, gamla invanda arbeten har ersatts av nya.

Det interkulturella arbetet måste se mångfald i ett större perspektiv såsom till exempel etnicitet, kön och socio-ekonomiska förhållanden, sexuell läggning samt funktionshinder. Lek/rörelse samt olika kulturella uttrycksformer är viktiga delar för att stimulera inläringen. Detta kan också förbättra samvaron och öka förståelsen för de olika kulturerna.

Kontakter med det omgivande samhället kan konkretisera inlärandet ytterligare. Det är av stor vikt att skolorna har kontakter med näringsliv/föreningsliv och

andra. Samverkan med Malmö högskola inom ramen för "Mångfaldens skola" ökar ytterligare möjligheterna för skolorna att utveckla verksamheten så att den passar alla elever.

Interkulturellt arbete måste ses som en tillgång i alla malmöskolor. Olikheter mellan människor skall ses som en tillgång, en unik möjlighet för Malmö.

I Malmö prioriteras

Inriktningsmål	Effekt mål	Uppföljning
Ett interkulturellt perspektiv ska gälla i verksamheten.	Varje skola i Malmö ska aktivt öka utbytet med andra skolor och skolformer.	Kvalitetsredovisning Data/Nyckeltal Attitydundersökning
Vardagen ska präglas av elevernas etniska och kulturella mångfald.	Fler elever, oavsett bakgrund, ska uppleva att de har samma möjligheter i skolan.	Kvalitetsredovisning Attitydundersökning

F. Kvalitetsarbete

Skolplanen är ett viktigt instrument för kvalitetsutvecklingen inom den pedagogiska verksamheten i Malmö stad. I ett samhälle som ständigt förändras måste anställda och förtroendevalda ständigt ompröva sitt arbete och arbetssätt. En pedagogisk verksamhet som gör rätt saker, på rätt sätt, i rätt tid och med god hållning av resurserna vinner ett högt medborgerligt förtroende och ökar tilltron till politiken och den kommunala förvaltningen.

Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för utvecklingen av den pedagogiska verksamheten. Ansvaret för *hur* kommunledningens mål och resultatkrav skall uppnås har delegerats till respektive stadsdel och utbildningsnämnden.

Praktiskt kvalitetsarbete omfattar två delar. Det skall förklara verksamhetens mål och värderingar vilket innebär en beskrivning av vad som skall uppnås. Det ska dessutom utveckla tekniker och metoder för att kunna ta reda på om utvecklingen går i rätt riktning. Skolplanen är en karta, med tydligt utsatta mål inom de prioriterade områdena, vilken skall underlätta både verksamhetens egen självvärdering och den kontroll som ledningen måste utföra för att säkerställa kvaliteten.

Kvalitetssystem

Det är bara människor som kan åstadkomma god kvalitet. Ett kvalitetssystem kan stödja detta arbete. Kvalitetssystemet tillhandahåller en struktur och en metodik, som är nödvändig för ledning och styrning av verksamheten. Ett kvalitetssystem kan inte ersätta utvecklingen av professionella teorier och arbetsmetoder.

Kvalitetssystemen för den pedagogiska verksamheten i Malmö stad finns dokumenterade i två kvalitetsplaner.

- Plan för kvalitetsarbetet inom det obligatoriska skolväsendet i Malmö stad, se nr 26 i bilaga
- Kvalitetsplan avseende gymnasieskola och vuxenutbildning, se nr 27 i bilaga

Kvalitetsuppföljning

Kvalitetssystemen skall stödja olika nivåer i organisationen med att utveckla verksamheten och innehåller struktur och riktlinjer för att följa upp de uppgifter som har betydelse för kvaliteten. Kunskap om de resultat som verksamheten uppnår skall skapa underlag för beslut på samtliga kommunala nivåer om det fortsatta utvecklingsarbetet.

Skolan är en komplex verksamhet som inte låter sig mätas i enkla eller ensidiga mått. För att ge en samlad bild av verksamheten skall olika metoder och iakttagelser användas:

- Data/nyckeltal
- Kvalitativa instrument
- Attitydundersökningar
- Observationer
- Dokumentstudier

Av dessa skall skolorna medverka i och använda sig av data och nyckeltalsredovisning, kvalitativa instrument samt attitydundersökningar. Övriga metoder utnyttjas i en omfattning som styrs av lokala behov för att tydliggöra verksamheten.

Den pedagogiska verksamheten har olika uppdrag. Ett av de viktigaste är att ge eleverna kunskaper och färdigheter. På varje kommunal nivå skall betyg och nationella prov i svenska, matematik och engelska följas upp. Kommunledningen sammanställer årligen denna uppföljning.

På varje nivå skall brukarundersökningar kontinuerligt genomföras riktade till elever och föräldrar. Undersökningarna skall spegla föräldrars och elevers attityder till och upplevelse av hur verksamheten fungerar i förhållande till de **effektmål** och riktlinjer som angivits i skolplanen men också spegla deras bedömning av vad som är viktigt för att uppnå en god kvalitet i verksamheten. Kontinuerliga elevundersökningar skall ge kunskap om elevernas upplevelse av skolsituationen. På samtliga nivåer sammanställs och redovisas resultaten.

Varje skola och kommun skall årligen upprätta en kvalitetsredovisning. För grundskola, gymnasium och vuxenutbildning är denna dokumentering förankrad i lag- och förordningstext och skall utgöra ett led i den kontinuerliga uppföljningen av skolplanen och de lokala arbetsplanerna. Förskolan har vid skrivandet av skolplanen inte samma lagstadgade krav men är på samma sätt på kommunnivå ålagd att planera och beskriva sin verksamhet.

Kvalitetsredovisning skall innehålla en redovisning av skolans och kommunens prioriterade mål samt en bedömning av

- i vilken mån målen uppnåtts
- vilka åtgärder som ska vidtas om målen inte har uppnåtts

Varje enhet upprättar årligen dessa dokument för vilka det finns upprättade mallar för verksamhetsformerna förskoleklass, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning. Kvalitetsredovisning skall ge en gemensam bild för vidareutvecklingen av den pedagogiska verksamheten. Föräldrar och andra intressenter skall få en god information om skolan och politiker skall få underlag för beslut.

Exempel på resultatuppföljning

Några indikatorer som är av vikt för den pedagogiska verksamhetens helhet bedöms på årsbasis.

Andel elever i grundskolan med behörighet till gymnasiet

För att få behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan skall eleven ha minst godkänt i svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska.

Andel elever i gymnasieskolan med slutbetyg

Ett slutbetyg innebär att eleven har fått betyg (IG – MVG) på samtliga kurser och det projektarbete som ingår i elevens studieväg. Elever som inte får slutbetyg erhåller i stället ett samlat betygsdokument.

Andel elever i gymnasieskolan med högskolebehörighet

Andel elever med högskolebehörighet beräknas på den grupp elever som lämnar gymnasieskolan med slutbetyg, inte den totala mängden elever.

Förvärvsfrekvens i Malmö stad

Ett av vuxenutbildningens övergripande mål är att bidra till ökningen av den totala förvärvsfrekvensen i kommunen med insatser för högre utbildning och arbete.

Andel invånare med kort utbildning

Ett mått på en framgångsrik vuxenutbildning är att andelen korttidsutbildade minskar. I denna kategori ingår invånare med enbart grundskoleutbildning eller gymnasieutbildning kortare än tre år, mätt på andelen invånare 25–64 år.

Kommunala styrdokument

1. Budget för 2003 KF 2002 Nr 102, Dnr. 769/2002
2. Plattform för Malmö stads profilering
och kommunikation KF 2000 Nr 152, Dnr 959/2000
3. Värdegrund för arbete och relationer i Malmö stad
4. Övergripande plan för jämställdhetsarbetet i Malmö stad KF 2001 Nr 426
5. Personalpolicy för Malmö stad P2006..... KF 1997 Nr 57, Dnr 320/1996
6. Central arbetsmiljöpolicy..... KS §262, Dnr 493/1994
7. Friskare arbetsplatser – strategier för minskad
sjukfrånvaro i Malmö stad KS §117, Dnr 300/2002
8. MA-policy KF 1997, Dnr 24/1997
9. Säkerhetspolicy mm för Malmö kommun KF 1998 Nr 43, Dnr 1009/1997
10. Policy avseende användning av datorer
och Internet inom Malmö stad KS§225, Dnr 475/2001
11. Trafiksäkerhetsprogram för Malmö stad KF 1998 Nr 82, Dnr 39'08/1998
12. Miljöpolicy för Malmö stad KF 1997 Nr 128, Dnr 653/1997
13. Miljöprogram för Malmö stad KF 1998 Nr 28, Dnr 1249/1997
14. Program för barn och ungdomskultur KN 1999 Nr 311, Dnr 291/1999
15. Kulturpolitiskt program KF 1997 Nr 52, Dnr 749/1996
16. Program för Sexuell hälsa KF 1999 Nr 64, Dnr 212/1999
17. Tobaks- alkohol- och drogförebyggande strategi
Malmö 2002-2010 med handlingsplan KF 2002 Nr 45, Dnr 1023/2001
18. Åtgärdsplan för att främja integration i
Malmö stad KF 1999 Nr 147, Dnr 709/1999
19. Riktlinjer för undervisning av invandrar-
/flyktingelever i förberedelseklass KS§34, Dnr 839/1999
20. Plan för individ- och familjeomsorgen KF 1998 Nr 127, Dnr 206/1998
21. Malmö – trygg och säker stad samt
Handlingsplan 2002–2003..... KF 2001 Nr 189, Dnr 27/2001
22. Att anmäla brott Handlingsplan Malmö stad
Polisområde Malmö, 2:a åklagarkammaren i Malmö
23. Malmö stads plan för funktionshindrade KF 2001 Nr 149, Dnr 534/2000
24. Program för arbete och tillväxt i Malmö..... KF 2002 Nr 6, Dnr 308/2001
25. Mål och budget för arbetspolitiska insatser
i Malmö 2003..... KS§333, Dnr 885/2002

Kvalitetssystem

- 26. Plan för kvalitetsarbetet inom det obligatoriska skolväsendet i Malmö stad
- 27. Kvalitetsplan avseende gymnasieskola och vuxenutbildning

Forskningsrapporter mm

- 28. Malmöelevers förhållningssätt
till vissa riskbeteenden Rapport Malmö stad hösten 2000
- 29. Malmöbron..... Malmö stad 1999 och 2000
- 30. National Study of School Effectiveness
for Language Minority Students Long-Term Academic
Achievement 2002 University of California, Santa Cruz, Thomas/Collier
- 31. Fler språk – fler möjligheter Skolverkets rapport nr 228
- 32. Den röda tråden. Utvärdering av Stockholms stads
storstadssatsning Integrationsförvaltningen, Stockholms stad
- 33. Regeringens proposition
"En förvaltning i medborgarnas tjänst" (1997/98:136)
- 34. Regeringens skrivelse,
En nationell handlingsplan mot rasism,
främlingsfientlighet, homofobi och diskriminering 2000/2001:59
- 35. Nya Lusboken, en bok om läsutveckling Bonniers 2001
Allard, Rudqvist, Sundblad

Stadskontoret
Växel 040-34 10 00
www.malmo.se